

KRÁTKA HISTÓRIA

MESTSKÁ ČASŤ, ktorú PREMENOVALI PO KRÁLOVI I. FRANTIŠKA na Františkovo (1792), nemal vlastný kostol, ani školu, teda nebola „pokrstená“. **Prvého novembra v roku 1822** sa splnila veľká túžba tu žijúcim, najmä nemeckým prisťahovalcom, lebo vtedy začali františkári svoju službu v dočasnem kostole, na pozemku, ktorý daroval hrnčiar Ján Fellner, a ktorý je dnes známy ako Bakáčovské námestie.

V 1865 kostol zavreli, kvôli poškodeniam, ktoré vznikli počas záplav v 1838. Budovateľská komisia zvolila namiesto neogotickej predstavy **Frigyesa Feszla** a **Imricha Steindla** neorománsky plán **Mikuláša Ybla**. Kostol, ktorý bol postavený z podpory štátu a hlavného mesta, vysvätil **24. apríla 1879** primáš Ján Simor na počesť Františka Assisiho - primášsky erb sa nachádza na hlavnom oltári. Stavanie hlavného oltára podporoval sám primáš. Prácu slávnych umelcov a majstrov obdivovali okrem **kráľovského páru** (oni v roku 1879 oslavili striebornú svadbu) aj **Michal Munkácsy** a **František Liszt**. V nasledujúcom roku podľa plánov Győzőho Cziglera vystavili neorenesančný komplex budov na Bakáčovskom námestí. V nich fungovala od 1884 popri samospráve a škole aj farnosť.

V roku 2002 obnovená hlavná brána

Na prelome storočí duchovnú službu prevzalo duchovenstvo ostrihomskej arcidiecézy. **Počas svetových vojnách** kolektív poškodený kostol obnovil z vlastných síl, ale Rákošioho diktatúra potlačil civilnú a karitatívnu aktivitu farnosti: náš kultúrny dom na ulicu Ráday č. 57 poštátnili. Bakáčovske námestie bolo v roku 1956 svedkom bitiek a popráv. Po zmene komunistického režimu sa aj **náš kolektív oživil**, nádherným dôkazom toho je obnovená budova farnosti: tu už čoskoro 2 storočí môžu nájsť duchovný útulok františkárski katolícki veriaci.

Rozstretená veža, 1956

O NAŠOM KOSTOLE

„DOTERAZ V HLAVNOM MESTE NEBOL TAKÝ KATHOLICKÝ KOSTOL, čo pomernosťom, štýlovnosťom a jednotnosťom tak pôsobí na človeka“ – písal náš prvý farár, Vilmos Kurtz. Náš neorománsky kostol je príbuzný kostola v meste Fót a je pre-štúdiom **baziliky Sv. Štefana**. Monumentálne, bazilikánske elementy (napr.: slepapoľubie bočnej lodi) dajú puritánsky obraz, do čoho nezapadne bohatý dizajn svätyně.

Malý držiak pre knihy v sakristie

Ďažsku prvý krát sa stretne svetským (nie svätým) dejepisným postavami na kostolnej malbe (Posledné prijímanie Jána Huňadiho). **Nacionálna tematika** na nástenných malbách a na sklách okien vyvolali vážnu debatu v tej dobe.

Umelecké a výtvarné diela v kostole pochádzajú najmä z XX. storočia. Z nich môžeme vyzdvihnúť v severnej bočnej lodi vrúcnu sochu sv. Antona (umelec: **Béni Ferenczy**). Mechanický riadený organ – plánovaný **Alexandrom Országhom** – bol viackrát prebudovaný. Od 1994 znova funguje v originálnom stave.

Napriek menším rekonštrukciám sa stav kostola zhorší. Preto je nad hlavnou bránou ochranná strecha, a preto sa nezvoní na poľudnie. Náš kolektív okrem modlitieb upúta pozornosť na hontoy skrývajúce sa v kostole bohatým liturgickým a kultúrnym životom, s nádejom, že **Hlavný kostol vo Františkove** raz bude stáť v takej podobe, ako ho naši predkovia predstavili.

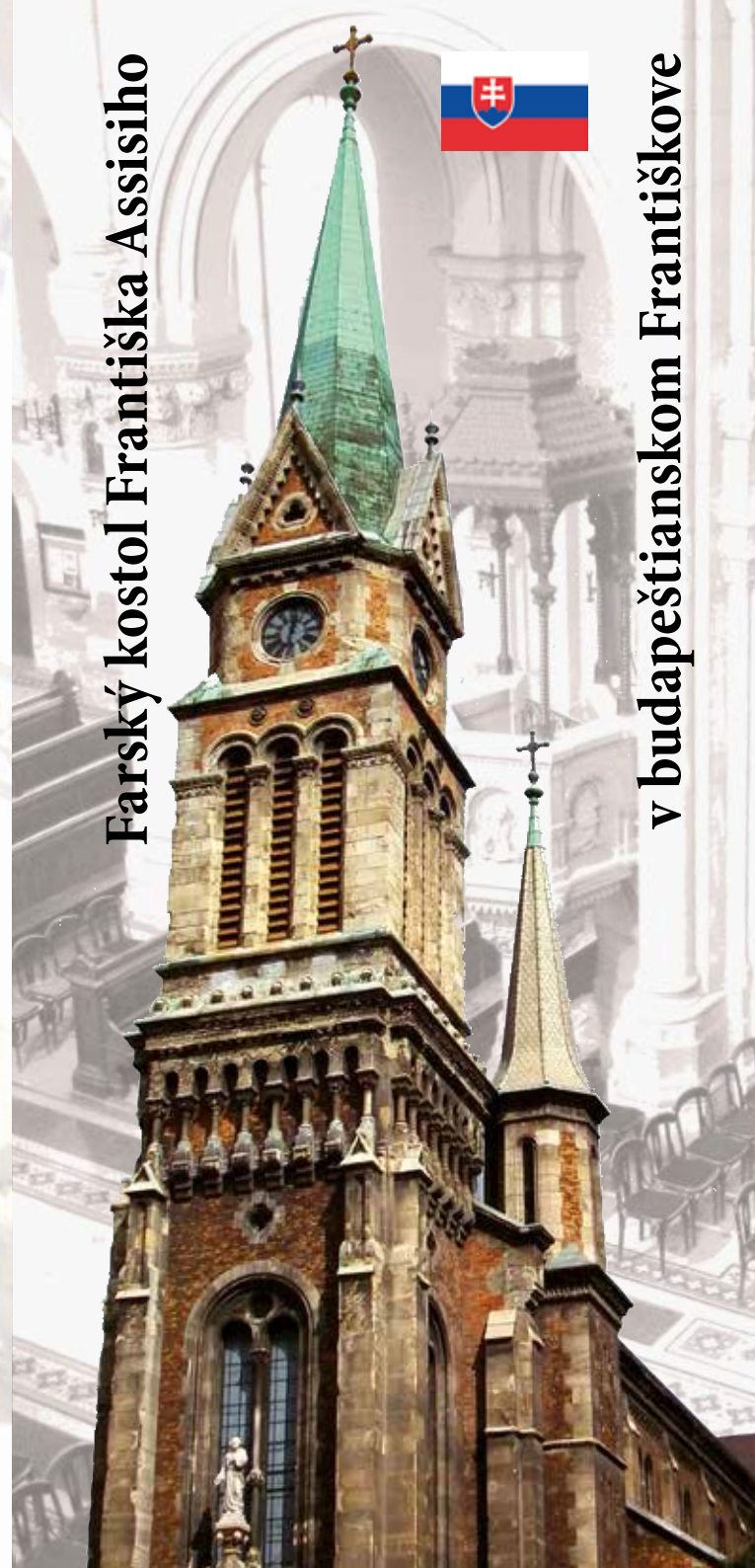

Iba v podkostole sa zachovala originálna maľba na povole

Cnosť kostola je bohatosť v detailoch – zriadenie navrhol sám Ybl, riešil stolár **Endre Thék** a zámočník **Gyula Jungfer**. Nástenné malby maľovali v dobe najlepší maliary **Mór Than** a **Karol Lotz**. Pri živote Sv. Františka v Maďarsku prvý krát sa stretne svetským (nie svätým) dejepisným postavami na kostolnej malbe (Posledné prijímanie Jána Huňadiho). **Nacionálna tematika** na nástenných malbách a na sklách okien vyvolali vážnu debatu v tej dobe.

Farský kostol Františka Assisiho

v budapeštianskom Františkove

POCHOĎME KOSTOL!

SEVERNÁ BOČNÁ LOĎ

- 1: Socha Sv. Antona (BF)
- 2: Reliéf Malého Ježiša z Prahy (AK)
- 3: Socha Sv. Jozefa s malým Ježišom
- 4: **kazateľňa**, na parapete portrét 4 evanjelistov ako reliéf (LF)

KRÍŽNÁ LOĎ, SEVERNÝ BOK

- 5: *na chóry*: posledné prijímanie Jána Huňadiho (KL), profet Dániel (KL)
- 6: Ján Krstiteľ (MT), *na chóry*: Sv. Ambruš (MT)
- 7: Sv. Ana s Máriou ako dieťa (MT), *na chóry*: Sv. Ágoston (MT)

Hlavná brána

SOCHÁRI, KTORÍ SA ZÚČASTNILI V OZDOBE

- AC: Antal Czinder
 BF: Béni Ferenczy
 LF: Leó Feszler
 JG: Jenő Grantner
 AK: Aurél Káldor
 AS: Alajos Stróbl
 BSZ: Béla Szappanos
 GYSZ: Gyula Szász

MAILARI

- KL: Károly Lotz
 MT: Mór Than
 IZS: Imre Zsellér

NA VONKAJŠÍCH STENÁCH, A V KOSTOLNOM ZÁHRADĚ

- I: **Hlavná brána**, *hore*: socha Sv. Františka z Assisiho (GYSZ), *dole*: reliéf Krista Ježiša (FL), *ľavo a pravo*: socha anjelov (GYSZ)
- II: Mozaika Márie s malým Ježišom (IZS)
- III: Socha Sv. Františka z Assisiho (AS)
- IV: Pamätná tabuľa 1956
- V: Spomienka na hrdinov (svetovej vojny, 1956)
- VI: Mozaika Sv. Jozefa (IZS)
- VII: Pamätník na rok 1956 (AC)

KRÍŽNÁ LOĎ, SEVERNÝ BOK (nasledujúca)

- 8: **Bočný oltár Sv. Ladislava** (MT), *na dvere svätostánku*: Ježiš požehná ryby, *dole od ľava na pravo*: vlk s krídlami (evanjelista Lukáš), Sv Alžbeta, Sv. Adalbert, Sv. Margit, lev s krídlami (evanjelista Marek)
- 9: Sv. Ladislav pramení vodu zo skaly (MT), *na chóry dole*: Sv František pred pápežom Ince III. (MT), *hore*: profet Izajáš (MT)
- 10: Socha Srdca Ježiša (JG)

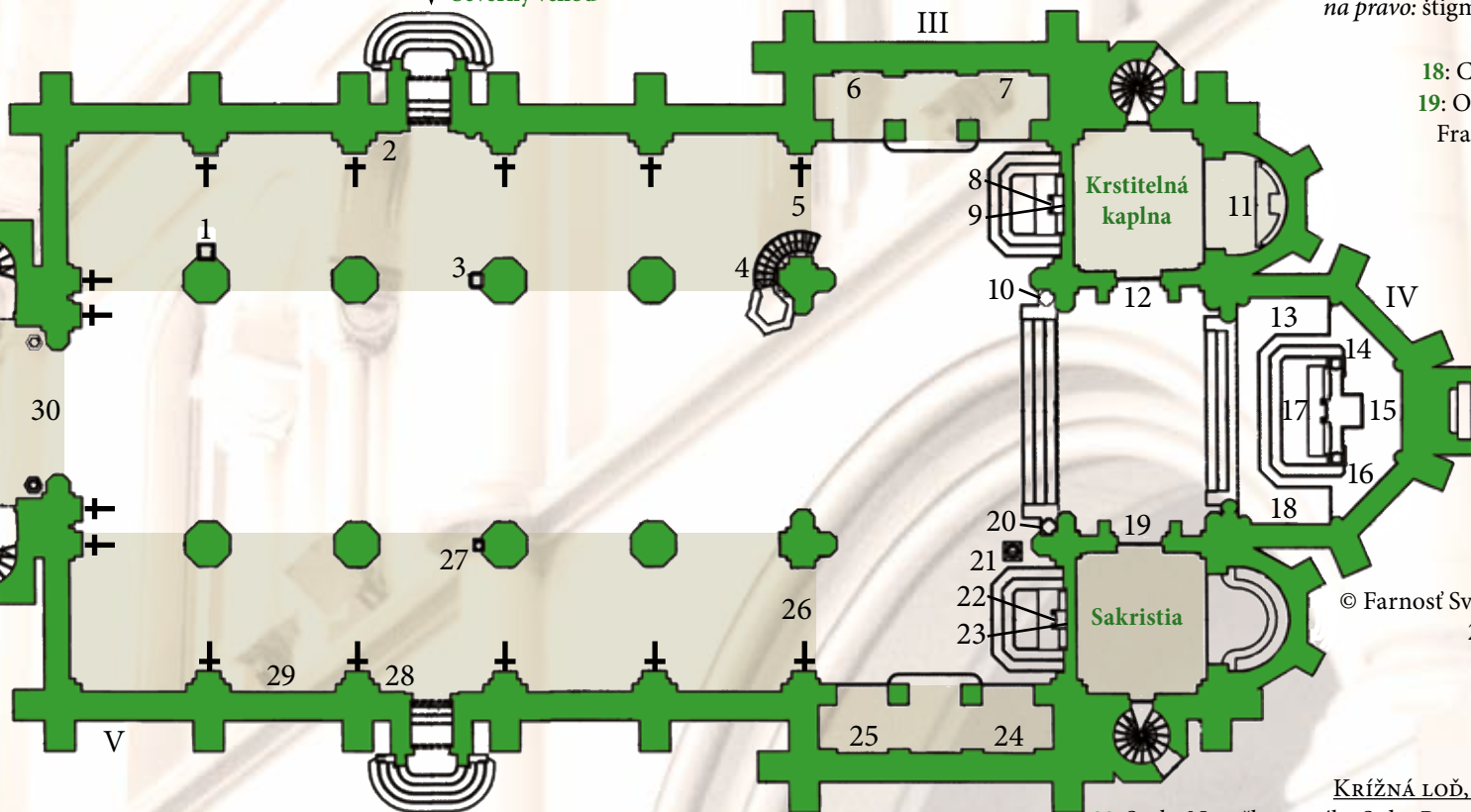
Severný vchod

KRSTITELNÁ KAPLNA

- 11: **oltar**, *na ňom v prostriedku*: Obetavý baránok, *na ľavo*: pokrstenie Ježiša, *pravo*: Noého koráb (MT)

SVÄTYŇA

- 12: Smrť Sv Františka Assisiho (MT)
- 13: Cherub (MT)
- 14: Sv. Peter (MT)
- 15: Kristus (MT)
- 16: Sv. Pavol (MT)
- 17: **Hlavný oltár** (MT), *uprostred*: Ježiš, ako dobrý pastier, *na ľavo*: zasľubenie Sv. Františka s Panou Chudoby, *na pravo*: štigmatizácia Sv. Františka
- 18: Cherub (MT)
- 19: Oslávenie Sv. Františka (MT)

Južný vchod

JUŽNÁ BOČNÁ LOĎ

- 27: Socha Sedemboľsetnej Panny Márie
- 28: Reliéf Sv. Terezy z Lisieux (BSZ)
- 29: Relikvia Sv. Františka z Assisiho

CHÓR A PREDSEŇ/POPREDIE

- 30: *hore*, *na vrchy organovej skrine*: Sv. Cecília, *na ľavo a pravo*: ľalie
- 31: Pamätné tabuľe, *hore*: tabuľa posvätenia, *dole*: rekonštrukcia 1948

KRÍŽNÁ LOĎ, JUŽNÝ BOK

- 20: Socha Nepoškvrneného Srdca Panny Márie (JG)
- 21: Krstiteľnica
- 22: **Bočný oltár Sv. Štefana** (MT), *na dvere svätostánku*: Posledná večera, *dole z ľava*: Orol (evanjelista Ján), Sv. Gellért, Sv. Imrich, Sv. Mór, Anjel (evanjelista Matej)
- 23: Sv Štefan rozdáva almužnu (KL), *na chóry dole*: Sv František káže (MT), *hore*: profet Jeremiáš (KL)
- 24: David (KL), *na chóry*: Sv. Jeromoš (KL)
- 25: Rebeka (KL), *na chóry*: Veľký Sv. Gregor (KL)
- 26: *Na chóry dole*: Kázeň Kapistránskeho Sv. Jána (KL), *hore*: profet Ezekiel (MT)

© Farnosť Sv. Františka,
2016 – 2017